

[Stinus]

kreter oplyste efter forsvarsministermødet i Skotland, at NATO-forsvarsministrene havde givet tilslutning til et nyt, stærkt PR-fremstød i medlemslandene, og han kritiserede de lande, som ikke allerede havde foretaget sådanne PR-fremstød. Kan forsvarsministeren oplyse nærmere om, hvor Danmark står i denne sammenhæng? Hvilke tiltag kan vi nu forvente her i landet, som skal forsøge at gøre NATOs atompolitik populær?

Spørgsmålet om Norden som en atomvåbenfri zone er kommet stærkt ind i debatten, og det er kommet for at blive. Det kan ikke affærdiges med, at Norden faktisk er en atomvåbenfri zone. Kravet om Norden som en atomvåbenfri zone er et krav om traktatmæssigt at fastslå, at Norden er fri for atomvåben både i fredstid og i en krigssituation. Den atomvåbenfri status skal garanteres af stormagterne, som ikke alene skal garantere mod angreb, men også mod overflyvning af alt fra fly til ballistiske raketter. Der er en sammenhæng mellem Norden som en atomvåbenfri zone og NATO-planerne om stationering af krydsermissiler i Europa. Vil der overhovedet være realiteter i at drøfte Norden som atomvåbenfri zone, når krydsermissilerne er bragt i stilling? Krydsermissiler på vej fra England mod mål i Sovjetunionen vil kunne krydse det nordiske luftrum helt ned til 50 m over jordoverfladen. Vi ved, at Norge i øjeblikket kortlægges med henblik på dataprogrammering af krydsermissiler, og noget tilsvarende gælder sikkert for Danmarks vedkommende, selv om vore »bjerge« næppe frembyder store problemer for krydsermissiler på vej mod målet. Krydsermissiler placeret i England kan meget vel gøre al snak om Norden som atomvåbenfri zone meningsløs. Det er en grund mere til at modarbejde planer om stationering af krydsermissiler.

Men snakken om en atomvåbenfri zone er ikke meningsløs, og faktisk har Danmark sammen med FN's øvrige medlemslande forpligtet sig til at arbejde for atomvåbenfri zoner. Det har vi gjort i FN ved at acceptere slutdokumentet fra FN's ekstraordinære generalforsamling om nedrustning i 1978. I dette dokumentets handlingsprogram hedder det:

»Oprettelse af kernevåbenfri zoner . . . udgør en betydningsfuld nedrustningsforanstaltning.«

Op videre:

»Processen til oprettelse af sådanne zoner i forskellige dele af verden bør opmuntres med det endelige mål at nå frem til en verden, der er fuldstændig fri for nukleare våben.«

Jeg har tidligere haft lejlighed til at diskutere med udenrigsministeren om vor efterlevn af det, vi stemmer for i FN. Jeg mener, det er vigtigt, at vi efterlever det, vi stemmer for, og omvendt kun stemmer for det, vi har til hensigt at efterleve.

Efter slutdokumentet er vi forpligtet til at arbejde for oprettelse af atomvåbenfri zoner, og Norden som en sådan må være det mest nærliggende for os.

Det er godt, at spørgsmålet nu er sat på dagsordenen i den offentlige debat. Det radikale venstre vil gøre sit til, at det bliver der, men jeg vil i dag spørge udenrigsministeren, om Danmark overhovedet vil kunne være med i en sådan zone. Vil Danmark kunne sige nej til at modtage NATO-atomvåben i henhold til den atomstrategi, som blev fastlagt på NATO-ministerrådsmødet i december 1957? Udenrigsministerens svar vil være af stor interesse for den videre debat.

Norden som atomvåbenfri zone gennemføres ikke fra den ene dag til den næste, men diskussionen om spørgsmålet muliggør måske fælles nordiske initiativer på andre nedrustningsområder. Det er ligegyldigt, om der er atomvåben nok til at udrydde menneskeheden 3, 7 eller endnu flere gange. Alene det, at man kan diskutere dette, viser vanviddet. SIPRI oplyser, at de eksisterende strategiske og taktiske atomvåben har sprængladninger, der svarer til mindst 1 million Hiroshimabomber. Det illustrerer også vanviddet.

Efter de grundlæggende principper i Nürnberg- og Tokyoprocesserne efter anden verdenskrig må brug af atomvåben betragtes som krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden både på grund af de direkte virkninger på alt levende og på grund af virkningerne på omgivelser, miljø og samfundsstruktur. Sådant siger den tidligere norske havretsminister Jens Evensen, og vi er enige med ham.

Vi befinder os nu i FN's andet nedrustningstiår. Det første tiår sluttede som en total fiasko, det andet er startet med en oprustning uden sidestykke, og dette til trods for at alle FN's medlemslande i 1978 tilsluttede sig slutdokumentet fra FN's særlige nedrust-